

FÖRNÄR, förnär' ell. **FÖRNÄRA**, förnär'a, adv. Allt för när. *Kom mig ej f.*, blif mig ifrån lifvet; äfv. (fig.) våga ej att på något sätt, huru som helst, angripa mig. *Göra någon f.*, förfördela. — Skrifves äfven *För när* och vanligen alltid *För nära*. Jfr. *Nära*.

FÖRNÄRMA, förnär'ma, v. a. 1. 1) Se *Förfördela*. 1. — 2) Se *Förolämpa*.

FÖRNÄRMANDE, n. 4. Handlingen, hvarigenom någon förnäras. — 2) Se *Förnärmelse*. — *Adj.* 1. (egentl. part. akt. af *Förnärma*) Som innebär förnärmelse. *F. tal.*, *yttrande*, *utlätelser*. — *Syn.* Sårande, Förolämpande.

FÖRNÄRMELSE, f. 5. Ord eller handling, hvarigenom någon förnäras. *En svår f.* — *Syn.* Förnärmande, Förfördelande, Förolämpning.

FÖRNÖDEN, förnö'd'n, adv. (föräldr.) Af nöden. *Hafva, vara f.* (*Syn.* Behöfva, Behöfvas).

FÖRNÖDENHET, förnö'd'nhet, f. 5. Sak, som behöfves, är af nöden. *Han hämtar alla sina fer ifrån Stockholm*. — Bildar sammansättningarna Krigs- och Hushållsförnödenheter. — *Syn.* Behof, Nödvändighetsvara.

FÖRNÖJA, förnö'ja, v. a. 2. 1) Göra, bereda, förskaffa nöje. *Omväxling f-er menniskan. Det f-er sinnet, själen, öronen, ögonen, smaken*. — *Syn.* Se *Roa*. — 2) Göra nöjd, tillfredsställa. *F. sina begär. F. sina kreditorer*, betala dem, hvad de hafva att fordra. — *F. sig*, v. r. Bereda sig, förskaffa sig nöje. *F. sig med sång, musik*. — *Syn.* Se *Roa sig*.

FÖRNÖJANDE, n. 4. Handlingen, hvarigenom någon förnöjes.

FÖRNÖJD, a. 2. (egentl. part. pass. af *Förnöja*) 1) Som känner nöje, tillfredsställelse. *Sitta f. och glad i goda vänners krets*. — *Syn.* Se *Glad*. — 2) Nöjd, belåten. *Vara f. med sin lott. Ett f-t sinne är bättre än rikedom*. — *Syn.* Se *Nöjd*.

FÖRNÖJDHET, f. 5. Se *Förnöjsamhet*.

FÖRNÖJDT, adv. Med ett förnöjdt sinne. *Lefva f.*

FÖRNÖJELIG, se *Förnöjlig*.

FÖRNÖJELSE, f. 5. 1) Händelsen, omständigheten, att någon förnöjes (i begge bem., men isynnerhet bem. 2). a) *Genom lustbarheter sörja för någons f.* — *Syn.* Förnöjande, Roande. — b) *Få sin f. Kreditorernes f.* — *Syn.* Tillfredsställelse. — 2) a) (subjektivt) Nöje, som man känner, erfar af, vid något. Utgör mellangraden emellan Glädje och Tillfredsställelse. *Finna sin f. i något*. — b) (objektivt) Hvad som väcker känslan af nöje. *Tillbringa sitt lif i glada f-r*. — *Syn.* (för båda bem.) Se *Nöje*.

FÖRNÖJLIG, a. 2. 1) Som kan förnöjas (bem. 2), tillfredsställas. *Han är lätt f.*, lätt att förnöja. — 2) (föräldr.) Se *Nöjsam*. — *Förnöjlighet*, f. 5. — *Förnöjligt*, adv.

FÖRNÖJSAM, a. 2. 1) Se *Förnöjd* (begge bem.). — 2) Se *Nöjsam*.

FÖRNÖJSAMHET, f. 5. Det hos någon vanliga sinnestillstånd, att man finner sig nöjd och belåten med sin lott, med hvad man har, med hvad som fås, erhålles, med det närvarande. *F. är en stor vinning, är bättre än rikedomar*. — *Syn.* Belåtenhet, Tillfredsställelse.

FÖRNÖTA, förnö'ta, v. a. 2. Brukas endast i uttrycket *F. tiden*, tillbringa den utan nytta. *F. tiden i lättja, i nöjen, med lappri*. — *Förnötande*, n. 4. (*Tidens f.*)

FÖROLYCKANDE, n. 4. Händelsen, att fartyg eller personer förolyckas.

FÖROLYCKAS, fö'roly'ckass, v. d. 1. 1) (om fartyg) Skeppstöras af storm eller på annat sätt, till sjös. *Skeppet f-ades i Kattegat med man och allt*. — *Syn.* Gå i sank, i grund, Förlisa. — 2) (om personer) Lida skeppsbrott. *De f-ades i Östersjön*. — 3) (föga brukl.) Misslyckas. Kan i denna bem. icke väl användas.

FÖROLÄMPA, fö'rolä'mppa, v. a. 1. (t. *verunglimpsen*) Tillfoga en oförrätt i ord eller gerning, som är sårande för ens hederskänsla, innefattar ett brott emot den aktning, man äger rätt att fordra. *F. någon med ord eller gerning*. — *Syn.* Förnärma, Skymfa, Sära, Stöta.

FÖROLÄMPANDE, n. 4. Handlingen, hvarigenom någon förolämpas. — *Adj.* 1. (egentl. part. akt.) Som innefattar en förolämpning. — *Syn.* Förnärmande, Skymflig, Sårande, Stötande.

FÖROLÄMPNING, f. 2. Oförrätt i ord eller gerning, hvarigenom man bryter emot den aktning, hvar och en anses äga rätt att fordra. *Göra sig skyldig till en f. emot någon. Tillfoga någon en f. F. i ord, i handling. En svår, groff f.* — *Syn.* Förnärmelse, Förnärmande, Skymf.

FÖRORD, för'örd, n. 5. 1) Vilkor, förbehåll. Endast i uttrycket *Med det f.*, t. ex.: *Du skall få låna boken, med det f.*, att du är rädd om den. — *Syn.* Se *Vilkor*. — 2) Framställning i tal eller skrift till en person, hvarigenom man söker vinna dess ynnest för en annan, genom lofordande af dess förtjenster, goda egenskaper, duglighet, o. s. v., och vanligtvis för att derigenom utverka honom någon fördel. *Gifva någon sitt f. till en syssla. Jag ber om ditt f. hos herr N. till erhållande af den lediga befattningen. Han blef, på grefve X. f., antagen*. — *Syn.* Rekommandation, Bemädling, Förbön. — 3) Se *Företal*. — 4) (jur.) På förhand ingångna öfverenskommelse. *F. bryter lag. F. i äktenskap, öfverenskommelse*, som göres skriftligen, innan vigsel sker, rörande makarnes gifstorätt.

FÖRORDA, för'örda, v. n. 1. (föga brukl.) Orda förut. — V. a. Med sitt förord (bem. 2) söka verka hos en person till en annans förmån. *F. någon hos chefen för krigskollegium till erhållande af en ledig syssla*. — *Syn.* Rekommandera, Tala för, Änmåla till det bästa. — *Förordande*, n. 4.

FÖRORDNA, för'ördna, v. a. 1. 1) Stadga till allmän eller enskilt efterrättelse. *Regeringen har nyligen utgivit ett påbud, hvori f-s, att Tilldessa annorlunda derom f-dt varder. Den af tidne har i sitt testamentet f-t, att* — *Syn.* Se *Stadga*. — 2) Föreskriva till bruk emot en sjukdom. *F. ett medikament*. — *Syn.* Ordinera, Föreskrifva. — 3) Utnäma till förrättande af de göromål, som tillhöra ett embete, en tjänst, syssla, befattning. *F. någon till domare i ett mål, till styresman öfver något, till en syssla, till granskning af ett ärendes. F. domare i ett mål. F. till förmyndare. F. till arfvinge*. — *Syn.* Se *Utnämna*.

FÖRORDNANDE, n. 4. 1) Handlingen, hvarigenom något förordnas (bem. 1 o. 2). — 2) Hvad som förordnas eller blifvit förordnad: a) Stadgande till allmän eller enskilt efterrättelse. *Regeringens f. Ett testamentariskt f.* — *Syn.* Se *Förordning*. — b) Föreskrift. *En doktors f.* — *Syn.* Se *Ordination*. — 3) a) Utnämnning till förrättande af de göromål, som tillhöra ett embete, en tjänst, syssla, befattning. *Få f. att förestå en tjänst under rätta innehafvarens tjänstledighet*. — b) Sjelfva den skriftliga handling, det